

Influenssarokotussuositus

Suomessa vuonna 2007

ISSN 1238-5875

INFLUENSSAROKOTUSSUOSITUS SUOMESSA VUONNA 2007

Suomessa influenssarokotus kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 421/2004 mukaan yleiseen rokotusohjelmaan. Maksuton influenssarokotus annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 448/2007 mukaan vuosittain niille, joiden terveydelle influenssa aiheuttaa oleellisen uhkan tai joiden terveydelle influenssarokotuksesta on merkittävää hyötyä. Kansanterveyslaitos määrittelee vuosittain käytettävät rokotteet ja rokotusaiheet. Influenssarokotuksesta on hyötyä myös ilmaisrokotusten kohderyhmiin kuulumattomille. Rokottamiseen tarvitaan tällöin lääkärin määräyksellä apteekista lunastettu rokote.

Syksyllä 2007 influenssarokotussuosituksia laajennetaan siten, että maksuttomia influenssarokotuksia tarjotaan myös kaikille perusterveille 6-35 kuukauden ikäisille lapsille (asetuksen 421/2004 muutos 448/2007).

Jokavuotiset influenssarokotukset ovat tehokkain tapa vähentää influenssaepidemian vaikutuksia. On kuitenkin syytä muistaa, että influenssarokote suojaaa vain influenssavirusten aiheuttamalta taudilta, ei tavallista flunssaa tai nuhakuumetta aiheuttavilta viruksilta.

Ilmaisrokotusten kohderyhmät

Kansanterveyslaitos suosittelee, että maksuton influenssarokote annetaan syksyllä 2007 seuraaville henkilöryhmille:

6-35 kuukauden ikäiset lapset

Pikkulapset sairastavat influenssaa enemmän kuin muut ikäryhmät. Perusterveet pikkulapset joutuvat influenssan vuoksi myös sairaalaan useammin kuin vanhemmat lapset ja aikuiset. Useampi kuin joka kolmas influenssaan sairastunut pikkulapsi saa lisäksi jälkitautilta bakteerin aiheuttaman korvatulehduksen. Pikkulapset erittävät virusta kauemmin ja enemmän kuin muut ikäryhmät ja ovat siksi myös tehokkaimpia taudin tartuttajia elinympäristössään. Rokottamalla pikkulapset influenssaa vastaan voidaan estää heidän sairastumisensa sekä influenssaan että sen jälkitauteihin ja näin vähentää merkittävästi myös lääkärikäyntejä, antibioottihoitoja ja sairaalahoitoja tässä ikäryhmässä.

65 vuotta täyttäneet (vuonna 1942 tai sitä ennen syntyneet)

Maksuttomaan influenssarokotukseen ovat aiempien vuosien tapaan oikeutettuja kaikki 65 vuotta täyttäneet henkilöt. Vakavaan influenssaan sairastumisen vaara kasvaa ikävuosien lisääntyessä, vaikka henkilöllä ei olisikaan todettua perustautia.

Lääketieteellisiin riskiryhmiin kuuluvat

Alle 65-vuotiaiden riskiryhmiin kuuluvien henkilöiden rokotuksissa on olennaista potilaiden joustava tunnistaminen ja aktiivinen tavoittaminen. Henkilö kuuluu riskiryhmään, jos hän on vuoden sisällä ollut sairaalahoidossa tai lääkärin vastaanotolla rokotusindikaatioissa (alla) mainitun sairauden vuoksi, tai hänellä on säännöllinen lääkehoito johonkin näistä sairauksista. Harkinnan mukaan maksuton rokote voidaan antaa muillekin, jotka sairautensa vuoksi siitä selvästi hyötyvät. Maksuttoman rokotteen antamisesta voi päättää rokotuksen antava terveydenhoitaja, sairaanhoitaja tai lääkäri.

Rokotusindikaatioita ovat esimerkiksi:

- Krooninen sydänsairaus, keuhkosairaus tai diabetes
- Munuaisten vajaatoiminta (seerumin kreatiniini pysyvästi yli 150 µmol/l)
- Heikentynyt vastustuskyky taudin tai sen hoidon seurauksena. Rokotus annetaan immunosuppressiivisen hoidon tauon aikana ja ainakin 1-2 viikkoa ennen voimakasta hoitojaksoa.
- Kortisonikorvaushoito tai immuunivajavuus
- Pitkäkestoinen salisylaattihoito lapsilla ja nuorilla (Reyen oireyhtymän ehkäisemiseksi)

Raskaana oleville lääketieteellisiin riskiryhmiin kuuluville voidaan raskauden vaiheesta riippumatta antaa influenssarokotus.

Rokottaminen

Terveyskeskusten yleiset influenssarokotukset on rokotteiden toimitusaikataulun vuoksi varmintä suunnitella alkavaksi vasta marraskuussa. Rokotuksia voi jatkaa epidemian alkuun saakka. Epidemian puhjettuaan rokottaminen ei ole vaarallista, mutta suojan kehittyminen vie noin kaksi viikkoa rokotuksesta. Yleensä influenssaepidemia alkaa vuoden vaihteen jälkeen, mutta joskus jo joulukuussa.

Influenssarokote sisältää kolmesta viruskannasta puhdistettuja rakenneosia. Viruskannat vastaavat anti-genisesti WHO:n influenssakaudelle 2007-2008 suosittelemia kantoja: A/Solomon Islands/3/2006 (H1N1), A/Wisconsin/67/2005 (H3N2) ja B/Malaysia/2506/2004. Rokotteen viruskannoista toinen A-viruskanta on muutettu, muut viruskannat ovat samat kuin syksyn 2006 rokotteessa. Lääkelaitos hyväksyy Suomessa käytettävien rokotteiden koostumukset Euroopan lääkeviraston (EMEA) suosituksen pohjalta.

Rokotteen valmiiksi saattamisessa ja annostelussa noudatetaan rokotevalmistajan valmisteyhteenvedossa tai pakkausselosteessa annettuja ohjeita. Kansanterveyslaitos suosittelee kaikille ikäryhmille 0,5 ml kerta-annosta influenssarokotetta.

Alle yhdeksänvuotiaalle lapselle joka ei ole aikaisemmin saanut influenssarokotusta, suositellaan yhteensä kahta rokoteannosta suojan syntymisen varmistamiseksi. Toinen samansuuruinen annos annetaan noin kuukauden kuluttua ensimmäisestä.

Tarkempaa tietoa influenssarokotteen koostumuksesta, suojatehosta ja haittavaikutuksista sekä ohjeita käyttöön liittyvistä varotoimista ja vasta-aiheista löytyy valmistajan ohjeista ja Rokottajan käsikirjasta internet-osoitteesta <http://www.ktl.fi/portal/8178>

Haittavaikutusilmoitukset

Influenssarokote on yleensä hyvin siedetty. Anafylaktisen reaktion välittömään ensihoitoon on varauduttava kuten kaikissa rokotustilanteissa.

Vakavat tai odottamattomat haittavaikutukset tulee aina ilmoittaa haittavaikutusten ilmoituslomakkeella Kansanterveyslaitoksen rokoteosastolle. Ilmoittaminen on suotavaa, mikäli epäillään rokotteen yhteyttä astman pahenemiseen, hengitysteiden vinkumiseen tai neurologisiin oireisiin. Tavanomaisia paikallisreaktioita tai lämpöilyä ei tarvitse raportoida. Ilmoituslomake löytyy osoitteesta www.ktl.fi/rokoteturvallisuus.

Rokotusten seuranta

Annetut rokotukset kirjataan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 421/2004 mukaisesti joko rokotusten seurantalomakkeelle tai vastaavaan kohtaan terveyskeskuksen sähköisessä tietojärjestelmässä. Kirjauksesta on käytävä ilmi rokotetun henkilötietojen lisäksi rokotuspäivämäärä, rokotteen nimi, eränumero, pistoskohta, rokotustapa (esim. i.m.) sekä rokottaja. Merkintä lapsen rokotuksesta tehdään myös vanhemmille annettavaan lapsuusiän terveyskorttiin. Aikuisten rokotuksista tehdään merkintä henkilökoh-taiseen terveyskorttiin.

Kun yleisen rokotusohjelman mukaisia rokotuksia annetaan muualla kuin terveyskeskuksessa, tulisi tieto rokotuksesta aina toimittaa rokotettavan henkilön kotikunnan terveyskeskukseen. Näin kunnan/kuntayhtymän rokotuskattavuustiedot saadaan ajan tasalle.

Kansanterveyslaitos seuraa kampanjan toteutumista ja vaikuttavuutta. Kunnan tai kuntayhtymän alueella rokotettujen 6-35 kuukauden ikäisten lasten, alle 65-vuotiaiden riskiryhmäpotilaiden ja 65 vuotta täyttä-neiden lukumäärät tulee toimittaa Kansanterveyslaitokseen 28.2.2008 mennessä.

Rokotusten raportointijärjestelmä on kehittynyt huomattavasti viime vuosien aikana, mutta rokotustietojen kirjaamiseen tulisi edelleen kiinnittää huomiota, jotta kaikkien rokotteiden käytöstä saataisiin oikeat tiedot.

Tiedottaminen

Kansanterveyslaitos tiedottaa influenssarokotuksiin liittyvistä asioista pääasiassa verkkosivujen kautta www.ktl.fi/influenssarokotukset. Ajantasaista tietoa rokotetoimituksista ja rokotejakelusta on saatavissa KTL:n verkkosivuilla osoitteesta www.ktl.fi > Palvelut > Rokotelähtämö > Influenssarokotteiden jakelu.

Tämä suositus on luettavissa Kansanterveyslaitoksen verkkosivuilla www.ktl.fi/influenssarokotukset

Lisätietoja saa tarvittaessa Kansanterveyslaitokselta seuraavasti

- Rokotusta koskevat kysymykset p. (09) 4744 8243 klo 9-12
- Rokotteen haittavaikutuksia koskevat kysymykset p. (09) 4744 8487 klo 10-12
- Rokotetoimituksia koskevat kysymykset p. (09) 4744 8335
- Rokotteen koostumusta ja säilytystä koskevat kysymykset p. (09) 4744 8326
- Influenssan esiintyvyyttä koskevat kysymykset p. (09) 4744 8557.

Tuoreimmat influenssan esiintymistiedot löytyvät myös influenssalaboratorion verkkosivulta www.ktl.fi/flu.

Helsingissä, 21 päivänä kesäkuuta, 2007

Pääjohtaja

Pekka Puska

Osastonjohtaja

Terhi Kilpi

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lääninhallitukset

Terveyskeskusten tartuntatautiyhdyshenkilöt

Sairaanhoidopiirien tartuntataudeista vastaavat lääkärit

STAKES

Lääkelaitos

Työterveyslaitos

Puolustusvoimien terveydenhuolto-osasto

Rajavartiolaitos

Rikosseuraamusvirasto

Suomen Hammaslääkäriliitto

Suomen Lääkäriliitto

Suomen Terveydenhoitajaliitto

Terveydenhuollon oppilaitokset

Ylioppilaiden terveydenhoitoyksiköt